

УКРАЇНЬСЬКА ОНОМАСТИЧНА ШКОЛА В ПОЛЬЩІ: АСПЕКТУАЛЬНИЙ ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ

У статті вперше зібрано й описано науковий доробок українців-ономастів, які репрезентують провідні заклади вищої освіти Польщі. Стаття має оглядово-дескриптивний характер. Мета дослідження – всебічно репрезентувати науково-дослідницьку діяльність польських учених-ономастів, предметом вивчення яких стали виключно або зокрема українські власні назви та які, відповідно, об'єднані спільним місцем роботи. Діяльність українських ономастичних шкіл Польщі в основному сфокусована на антропонімії та топонімії українського прикордоння.

Ключові слова: українська ономастика, польська ономастична школа, польсько-українське прикордоння, оглядово-дескриптивне дослідження.

Yanchura D. Ukrainian Onomastic School in Poland: Aspectual Review of the Problem. *Proper names are a kind of a mirror of history and modernity, a reflection of human (material, spiritual and social) culture. Close contacts, common history, and kinship of languages influenced the activity of onomastic research in Poland. That is why the issues of Ukrainian onomastics are studied at Polish universities, and corresponding research centres, where Ukrainian language is studied, are being developed, which made it possible to form a Polish onomastic school, the subject of which is Ukrainian onomastics or comparative onomastic research involving Ukrainian and Polish languages. The purpose of this research is to represent the research activities of Polish onomastics scholars united by a common workplace (i.e. they belong to the scientific schools of Polish universities where Ukrainian studies are active), the subject of which was Ukrainian proper names. The article is review-descriptive. For the first time, the scientific achievements of Polish onomastics, in the sphere of interests of which Ukrainian proper names lie, are generalized and outlined in aspect. The research concerns both partial and general problems of Ukrainian onomastics. The analysed material shows that the research of Polish scholars aimed at analysing Ukrainian proper names primarily concerns personal and geographical names of the Polish-Ukrainian border. The Lublin Onomastic Center studies primarily historical anthroponymy (M. Kojder; M. Olejnik); the Catholic University – toponymy of the frontier (M. Koper); Warsaw – anthroponymy of the Polish-Ukrainian borderland (I. Mytnik); Wrocław – Ukrainian ergonomics (O. Beley); Jagiellonian – fabulous anthroponymy (M. Redkva); the interests of Adam Mickiewicz Poznań University among Ukrainian onomastics include modern (T. Kosmeda; D. Janczura) and historical anthroponymy (M. Abuzarowa). The interest of Polish onomastics in Ukrainian proper names has led to the actualization of multifaceted onomastic*

issues, in particular in a comparative perspective to clarify the issues of Ukrainian-Polish interaction, and formed solid lexicographical onomastics. Ukrainian onomastic schools in Poland are actively developing, therefore we consider it necessary to popularise the results of Polish scholars' research, to create and systematically update relevant bibliographic indexes, which is the prospect of this study.

Key words: *Ukrainian onomastics, Polish onomastic school, Polish-Ukrainian borderland, comparative studies.*

Вступ

Власні назви – це своєрідне дзеркало історії і сучасності, відбиття людської (матеріальної, духовної та соціальної) культури. Кожен онім містить інформацію щодо своєрідності йменованого об'єкта, історичну епоху, у якій виникла номінація, етнос, який його змодлював, мову, якою створена назва та багато іншого. Разом з глобалізаційними процесами зростає і кількість власних назв, змінюється їх характер чи функційне навантаження. Загальновідомо, що «власні назви тісно пов'язані з місцем і часом їх появи, а також із культурою, з якої вони народилися, вони є свідченням своєї епохи» (Rzetelska-Feleszko, Cieślukowa, & Duma, 2002: 9). Мовознавці розглядають власні назви як мовні “скам'янілості”, що фіксують (а) пам'ять народу, його історію, (б) лінгвістичні факти, які дають змогу відтворювати давню мовну систему (фонетичні, морфемні, словотвірні, лексичні та фразеологічні її особливості), (в) демонструють зміну географічних номінацій, (г) показують специфіку культурних зв'язків, (ґ) містять відомості про поселення людей, їхню міграцію тощо (Див.: Rospond, 1976: 26–27). Усі розряди власних назв репрезентують ту чи ту інформацію прагматичного характеру, насамперед лінгво- та етнокультурологічного. Походження власних назв, їх значення й особливості функціонування вивчає, як відомо, ономастика.

Актуальність ономастики як науки не зменшується впродовж тривалого часу розвитку мовознавства, оскільки власні назви супроводжують людину протягом усього життя. Український ономастикон безперервно поповнюється, тому важливо, щоб цей унікальний пласт лексики постійно досліджувався. Численність пропріальних одиниць, їх особливості, різноманітність, багатофункційність – усе це чинники, що призвели до появи в Україні низки ономастичних осередків, ономастичних наукових шкіл, у межах яких досліджуються окремі категорії власних назв, розширюється ономастична терміносистема,

розробляються новаторські методи та методики, оновлюється методологія та ін.¹ Українську пропріативну лексику аналізують і в межах польських вишів. Близькість контактів, спільна історія, спорідненість мов – усе це, безперечно, впливає на вибір досліджуваного розряду онімів.

Мета цієї наукової розвідки – репрезентувати науково-дослідницьку діяльність польських учених-ономастів, об'єднаних спільним місцем роботи, предметом вивчення яких стали українські власні назви. Стаття має оглядово-дескриптивний характер. Її основне завдання – проаналізувати дослідницьку діяльність колишніх і нинішніх членів українознавчих кафедр, що функціують у межах провідних польських закладів вищої освіти, серед яких Варшавський, Ягеллонський (Краків), Вроцлавський університети, Університет імені Адама Міцкевича (Познань) та Університет Марії Кюрі-Склодовської та Католицький університет (Люблін).

У статті вперше зібрано й описано наукові досягнення польських ономастів, у полі зацікавлень яких українські пропріативи. Ці дослідження мають аспектуальний характер, торкаються часткових² і загальних проблем української ономастики³.

Методи дослідження

У дослідженні використано *концептуально-аналітичний* метод, що сприяв кваліфікації та методологійній оцінці напрацювань української ономастичної школи в Польщі. *Аксіологічний* метод дав змогу з'ясувати ціннісні орієнтації польських ономастів. Для реконструкції авторської інтенції, авторських рефлексій щодо аналізу й класифікації зібраного матеріалу залучено *описовий* метод, а також метод *індукції* – для моделювання загальних висновків. Послідовно використано

¹ Див.: Янчура, Д. (2018). Ономастичні школи в Україні. *Studia Ukrainica Posnaniensia*, 6, 45–52; Торчинський, М. М. (2019). Територіальна диференціація ономастичних студій в Україні. *Наук. часопис Східнопом. лінгвокраєзн. центру*, 8, 62–70.

² Див., напр., Rzetelska-Feleszko, E., Cieślukowa, A., & Duma, J. (2002). *Słowańska onomastyka: encyklopedia*. Warszawa – Kraków: Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

³ Див., напр., Космеда, Т. (2016). Становлення та поступ познанської україністики (1991–2016 рр.). *Граматичні студії*, 2, 119–128; Космеда, Т. (2017а). Від 20-ти річчя до 25-річчя: досягнення познанської україністики (2011–2016). *Studia Ukrainica Posnaniensia*, 5, 7–17; Mytnik, I. (2015). Warszawska ukrainistyka – wczoraj i dziś. *Studia Ukrainica Varsoviensia*, 3, 15–20; Mytnik, I. (2018b). Jubileusz 65-lecia Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. *Studia Ukrainica Varsoviensia*, 6, 17–28.

інтерпретативний та порівняльно-зіставний методи для викладу авторської концепції.

Виклад основного матеріалу

Як зауважує Т. Космеда, «навчання в межах кожного конкретного вищого навчального закладу в українському національному університетському просторі, прилучення до української наукової традиції нерозривно пов'язане з пошуком нового знання, нових методів чи методик вирішення системи завдань, формування відповідної метамови, термінологічного апарату і под. з опертям на національну традицію <...>» (Космеда, 2017б: 177–178). Названа дослідниця пропонує дефініцію поняття *наукова школа*, порівняймо: «Це творча співдружність учених, об'єднаних спільністю методологічних підходів до вирішення наукових проблем, особливим стилем науково-дослідної роботи, науковою ідеологією, спільністю наукового мислення, ідей і методів їхньої реалізації» (Там само: 181).

Український ономаст М. Торчинський пропонує розмежовувати терміни *школа*, *центр* та *осередок*: «Найбільш вагомими є *ономастичні школи*, якими прийнято вважати великі об'єднання ономастів, що мають вагомі досягнення в царині вивчення власних назв. Традиційно розмежовують Донецьку, Київську, Одеську й Ужгородську ономастичні школи. *Ономастичні центри* – кількісно менші групи дослідників, які досягли певних успіхів у дослідженні пропріативів. Такі центри, на нашу думку, є у Вінниці, Дніпрі, Запоріжжі, Кропивницькому, Луцьку, Львові, Тернополі, Умані, Харкові, Хмельницькому й Чернівцях. *Ономастичні осередки* утворюють окремі дослідники власних назв; вони є в Горлівці, Житомирі, Івано-Франківську, Ізмаїлі, Кам'янці-Подільському, Луганську, Миколаєві, Полтаві, Рівному, Сімферополі, Слов'янську, Сумах, Чернігові і Черкасах» (Торчинський, 2019: 62–63).

У цій науковій розвідці дотримуємося дефініції “наукової школи”, запропонованої Т. Космедою, а терміни “школа”, “центр”, “осередок” уживаємо як синонімі.

У полі зору польських дослідників передусім ономастикон польсько-українського прикордоння. Перші розвідки із цього питання з'явилися в ХХ столітті⁴. Я. Янув вивчав географічні назви Східних

⁴ Див.: Rzetelska-Feleszko, E. (Red.) (1998). *Polskie nazwy własne*. Warszawa-Kraków: Wydawnictwo IJP PAN. S. 453.

Карпат. Результати дослідження зафіксував у лексикографічній роботі «Słownik huculski» [укр. «Гуцульський словник»] (Janów, 2001). Учень Я. Янува С. Грабець студіював гуцульську топоніміку (Hrabec, 1950). Його монографія «Nazwy geograficzne Huculszczyzny» [укр. «Географічні назви Гуцульщини»] – одна з перших праць з топоніміки в польському й слов'янському мовознавстві (Umińska-Tytoń, 1999: 112). Підопічний польського ономаста В. Ташицького український дослідник Я. Рудницький ретельно описав географічні назви Бойківщини (Rudnicki, 1939). З. Стібер – автор публікації «Toponomastyka Łemkowszczyzny» [укр. «Топономастика Лемківщини»], що підготовлена у 2 томах. У ній проаналізовано відповідну систему назв населених пунктів (місцевостей) (Stieber, 1948), актуалізовано термін “теренові назви” (Stieber, 1949). Зацікавлення З. Стібера українською топонімікою продовжували викладачі Варшавського університету. Серед цих учених Я. Рієгер, який запропонував низку ґрунтовних праць, а саме: «Słownictwo i nazewnictwo łemkowskie» [укр. «Лемківське словникарство й назівництво»] (Rieger, 1995); «Niektóre problemy toponimii Ukrainy w XVI w.» [укр. «Деякі проблеми топонімії України в XVI ст.»] (Rieger, 1994); «Dawna strefa graniczna językowo-etniczna polsko-ukraińska w okolicach Sanoka i Przemyśla w świetle antroponimii» [укр. «Давня польсько-українська мовно-етнічна прикордонна зона в околицях Санока й Перемишля у світлі антропонімії»] (Rieger, 1997), та дослідник української гідрографічної термінології М. Юрковський (Jurkowski, 1971).

У повоєнний період активно діяв *Люблінський ономастичний осередок*, предметом досліджень членів якого було передусім польсько-українське прикордоння. Серед представників цієї школи П. Смочинський, який опублікував результати своїх досліджень у таких наукових розвідках, як «O derywacji fleksyjnej w słowiańskiej onomastyce. Zarys problematyki» [укр. «Про флексійну деривацію у слов'янській ономастиці. Огляд проблематики»] (Smoczyński, 1961), «Słowiańskie imiona pospolite i własne z podstawowym -ch- w części sufiksalnej» [укр. «Слов'янські загальні й власні назви з базовим -ch- у суфіксальній частині»] (Smoczyński, 1963) чи «Polskie nazwiska patronimiczne» [укр. «Польські патронімні прізвища»] (Smoczyński, 1968); С. Вархол (дослідник української топонімії, слов'янської зоонімії та історичної ономастики) – автор публікації «Systemy zoonimiczne

w gwarach mieszanych i przejściowych wschodniej Lubelszczyzny» [укр. «Зоонімічні системи в мішаних і перехідних говірках східної частини Лубельської землі»] (Warchoń, 1993); у доробку М. Лесіва такі антропонімічні видання, як «Pochodzenie i historia nazw własnych Ukrainy oraz jej części» [укр. «Походження й історія власних назв України та її частин»] (Łesiów, 2008), «Z antroponomii poetyckiej Józefa Łobodowskiego» [укр. «З поетичної антропонімії Юзефа Лободовського»] (Łesiów, 2000), «Z antroponomii poetyckiej Józefa Bohdana Zaleskiego» [укр. «З поетичної антропонімії Юзефа Богдана Залеського»] (Łesiów, 2009); Ч. Косил опублікував статтю «Nazwa miejscowa Horodzież na tle innych toponimów» [укр. «Місцева назва Horodzież на тлі інших топонімів»] (Kosyl, 1993); М. Бучинському належать розвідки, що присвячені найменуванням вірмен, як-от: «Interferencje językowe na przykładzie asymilacji nazw osobowych Ormian zamojskich w XVII wieku» [укр. «Мовна інтерференція на прикладі асиміляції особових назв замойських вірмен у XVII столітті»] (Buczyński, 1989) чи «Ormiańskie nazwiska w Zamościu na tle kulturowej i językowej tradycji regionu» [укр. «Вірменські прізвища в Замості на тлі культурної і мовної традиції регіону»] (Buczyński, 1993); ономастичні розвідки у фокусі зіставної ономастики запропонував і Ф. Чижевський: він автор таких публікацій, як «Uwagi o antroponomii pogranicza polsko-ukraińskiego» [укр. «Зауваги щодо антропонімії польсько-українського прикордоння»] (Czyżewski, 2006) чи «Formuły identyfikacyjne ludności południowego Podlasia (na podstawie inskrypcji nagrobnych pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego)» [укр. «Ідентифікаційні формули мешканців південного Підляшшя (на основі аналізу надгробних написів польсько-українського прикордоння»] (Czyżewski, 2010). Зауважмо також, що С. Вархол – автор лексикографічного видання «Słownik etymologiczno-motywacyjny słowiańskiej zoonimii ludowej» [«Етимологічно-мотиваційний словник слов'янської народної зоонімії»], виданий у п'яти томах (Warchoń, 2007–2016). Цінність цього словника полягає в тому, що його автор уперше в історії слов'янського мовознавства здійснив глобальне опрацювання системи слов'янських зоонімів, серед яких і українські.

Сьогодні в Люблінському Університеті Марії Кюрі-Скłodовської ономастичні дослідження продовжують підопічні Ф. Чижевського, серед яких дослідник історичної антропонімії М. Койдер – автор низки наукових розвідок, як-от: «Antroponomia historyczna mieszkańc

starostwa hrubieszowskiego w XVII i XVIII wieku» [укр. «Історина антропонімія мешканців грубішевського староства в XVII і XVIII ст.»] (Kojder, 2005), «Antroponimia historyczna wiernych chełmskiej diecezji grecko-unickiej (1662–1810)» [укр. «Історична антропонімія вірних хелмської греко-уніатської єпархії»] (Kojder, 2019); «Jeszcze o Stumetrówkach jako nieoficjalnych nazwach miejskich na Białorusi, w Rosji i na Ukrainie» [укр. «Ще про Стометрівки як неофіційні назви населених пунктів в Білорусі, Росії і Україні»] (Kojder, 2018), «Nazwiska motywowane imionami chrześcijańskimi w inskrypcjach nagrobnych na cmentarzu w Chełmie» [«Прізвища, мотивовані християнськими іменами в надгробних написах на цвинтарі в Хелмі»] (Kojder, 2016a), «Nazwiska patronimiczne z formantem -owicz/-ewicz w inskrypcjach nagrobnych na wybranych cmentarzach wschodniej Lubelszczyzny» [укр. «Патронімічні прізвища з формантом -owicz/-ewicz у надгробних написах на вибраних кладовищах східної частини Любельської землі»] (Kojder, 2016b); чи М. Олейнік, предметом дослідження якого стала мікротопонімія та історична антропонімія, зокрема «Antroponimia starostwa grabowieckiego (XVI–XVIII w.)» [укр. «Антропонімія грабовецького староства (XVI–XVIII ст.)»] (Olejnik, 2019), «Nazwy terenowe gminy Wola Uhruska» [укр. «Назви населених пунктів гміни Воля-Угурська»] (Olejnik, 2003a), «Pogranicze polsko-ukraińskie na przykładzie hydronimii gminy Stary Brus» [укр. «Польсько-українське прикордоння на прикладі гідронімії гміни Старий Брус»] (Olejnik, 2003b), «Polska i ukraińska mikrotoponimia powiatu włodawskiego» [укр. «Польська й українська мікротопонімія володавського повіту»] (Olejnik, 2006). М. Койдер і М. Олейнік опублікували у співавторстві дві наукові розвідки із сучасної української мікротопонімії: «Wpływ zmian politycznych na nazewnictwo miejskie na Ukrainie» [укр. «Вплив політичних змін на міські назви в Україні»] (Kojder, & Olejnik, 2016) та «Najnowsze zmiany w urbanonimii Kijowa (lata 2014–2016)» [укр. «Останні зміни в урбанонімії Києва (2014–2016 рр.)»] (Kojder, & Olejnik, 2017a), а також стали науковими редакторами колективної монографії «Onomastyka na pograniczach językowo-kulturowych» [«Ономастика на мовно-культурному пограниччі»] (Kojder, & Olejnik, 2017b).

Окремі проблеми ономастики досліджуються також у *Католицькому лубельському університеті*. Антропонімну групу прізвищ вивчала, наприклад, М. Кавецька, зокрема: «“Obcy” na pograniczu,

czyli o nieoficjalnych nazwach osobowych na terenach pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego» [укр. «“Чужий” на прикордонні, чи про неофіційні особові назви на теренах польсько-східнослов’янського прикордоння»] (Kawęcka, 2014); «Granice na pograniczu, czyli o przewidywanych kolektywno-regionalnych na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim» [укр. «Кордони на прикордонні, або про колективно-регіональні прізвиська польсько-східнослов’янського прикордоння»] (Kawęcka, 2019). Топонімію польсько-українського прикордоння досліджує і М. Копер: «Powiat tomaszowski w pejzażu toponimicznym pogranicza polsko-ukraińskiego» [укр. «Томашівський повіт у топонімному пейзажі польсько-українського прикордоння»] (Koper, 2019–2021), «Wybrane zagadnienia z języka, historii i kultury regionu w świetle nazewnictwa geograficznego południowo-wschodniej Polski» [укр. «Вибрані аспекти мови, історії і культури регіону у світлі географічних найменувань південно-східної Польщі»] (Koper, 2020).

Репрезентанткою учених Варшавського університету, що досліджують ономастикон помежів’я Польщі та України, є І. Митнік – послідовниця М. Юрковського, який, як наголошувалося, фокусував свої ономастичні зацікавлення на українській гідронімії (Jurkowski, 1971). Предметом дослідження І. Митнік стала антропонімія польсько-українського прикордоння. Результати аналізу опубліковані в трьох її засадничих працях: «Antroponimia Wołynia w XVI–XVIII w.» [укр. «Антропонімія Волині в XVI–XVIII ст.»] (Mytnik, 2010), «Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku» [укр. «Найменування хелмської землі в XVI–XVII ст.»] (Mytnik, 2017a)⁵ та «Słownik historyczno-etymologiczny antroponimii ziemi chełmskiej XVI–XVII wieku» [укр. «Історично-етимологічний словник антропонімії хелмської землі XVI–XVII ст.»] (Mytnik, 2017b)⁶. У монографії «Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku» зазначена вчена провела багатоаспектне дослідження з урахуванням низки соціолінгвістичних чинників, що впливають на функціонування аналізованих антропонімів. Значущість дослідження збільшується завдяки усталеному хронотипові

⁵ Див. також: Kosmeda, T., & Janczura, D. (2019). Irena Mytnik. Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku. Warszawa: Sowa 2017, 320 s. *Onomastica*, 63, 323–328.

⁶ Див. також: Космеда, Т., & Янчура, Д. (2019). Irena Mytnik: Słownik historyczno-etymologiczny antroponimów ziemi chełmskiej (XVI–XVII wiek). *Acta Onomastica*, 60 (2), 289–296.

й актуалізації явища метисації як процесу й наслідку інтеракції споріднених мов⁷.

Українська ономастика є предметом наукового журналу «*Studia Ucrainica Varsoviensia*», який випускає кафедра україністики Варшавського університету, наприклад, у випуску за 2020 рік у цьому журналі знаходимо статті й українських учених, що вказує на співпрацю польських і українських ономастів, зокрема це публікації, присвячені християнським іменам як твірним основам архаїчних ойконімів України⁸ та ойконімним і відойконімним компонентам у фразеологізмах⁹, давнім іменам в українських прізвищах¹⁰, у 2019 – християнським мотивам в ойконімах України¹¹, у 2018 році з'явилися наукові тексти, у яких висвітлена проблематика польсько-української історичної антропонімії¹², архаїчної ойконімії¹³, назв релігійних свят¹⁴ чи міфологічних і біблійних імен у модерних українських текстах¹⁵, а також дві рецензії на монографії з історичної антропонімії й ойконімії¹⁶.

Зазначмо, що з ініціативи представників трьох вищезазначених осередків – І. Митнік, М. Койдера, М. Олейніка, М. Копера – у 2021 році

⁷ Див.: Kosmeda, T., & Janczura, D. (2019). Irena Mytnik. Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku. Warszawa: Sowa 2017, 320 s. *Onomastica*, 63, 323–328.

⁸ Див. Купчинська, З. (2020). Християнські імена як твірні основи архаїчної ойконімії України. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 8, 105–118.

⁹ Гнатюк, Л. (2020). Фразеологічні одиниці з ойконімним і відойконімним компонентами як свідчення історичної пам'яті українців. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 8, 21–28.

¹⁰ Осташ, Л. (2020). Давні імена в українських прізвищах. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 8, 185–196.

¹¹ Котович, В. (2019). Християнські мотиви в ойконімах України: лінгвокультурологічний аспект. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 7, 13–22.

¹² Mytnik, I. (2018a). Antroponimia mieszczańska na obszarach kontaktowych polsko-ukraińskich w XVI–XVII wieku. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 6, 225–236.

¹³ Купчинська, З. (2018). Архаїчні оніми на *-ьскъ: Правобережне Полісся (XX–XXI ст.). *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 6, 163–183.

¹⁴ Колесник, Н. (2018). Назви релігійних свят як невід'ємний складник української народнописанної онімії. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 6, 111–128.

¹⁵ Петрина, Х. (2018). Алюзійні паралелі в модерних українських текстах: семантичні характеристики міфологічних та біблійних імен. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 6, 263–272.

¹⁶ Mytnik, I. (2018в). Віктор Шульгач, Нариси з праслов'янської антропонімії, ч. III, Київ 2016, 472 с. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 6, 449–451; Mytnik, I. (2018г). Зоряна Купчинська, Стратиграфія архаїчної ойконімії України, Львів 2016, 1278 с. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 6, 453–455.

започатковано ономастичні онлайн-зустрічі під назвою «Дослідження ономастики польсько-східнослов'янського прикордоння», що мають на меті студіювання «антропономастики, топономастики й гідронімастики так званого дальшого прикордоння, тобто південно-східних і північно-східних кресів <...> та ближнього прикордоння, що охоплює східні терени нинішньої Польщі» (*Spotkania onomastyczne*, 2021).

Яскравим представником українсько-польської ономастики вважаємо професора *Вроцлавського університету* О. Белея, у полі зору якого передусім ергонімія, див., напр., «Сучасна українська ергонімія: власні назви підприємств Закарпаття» (Белей, 1999), «Сучасна українська ергонімія (на матеріалі власних назв підприємств Закарпатської області» (Белей, 2000), «Трансформація українського ономастичного посттоталітарного періоду на загальнослов'янському тлі» (Белей, 2007). Деякі проблеми ономастики, зокрема *назви грибів* вивчає П. Юзьвікевич¹⁷.

Казкові антропоніми – предмет зацікавлень представниці *Ягеллонського університету* (Краків) М. Редьки, яка є авторкою низки статей, як-от: «Жіночі особові найменування в текстах українських народних казок» (Редька, 2014); «Семантико-функціональне значення казкових антропонімів (на прикладі варіантів називання Телесика в українській народній чарівній казці)» (Редька, 2011); «Особливості відтворення семантики та внутрішньої форми онімів української народної казки в англійському перекладі» (Редька, 2004).

Познанську українську ономастику репрезентують члени кафедри україністики Інституту російської і української філології Університету ім. Адама Міцкевича. Окремі аспекти вивчення власних назв знаходимо в роботах української і польської мовознавиці Т. Космеди (напр.: «Метафора сучасної публіцистики: актуалізація антропонімів (на матеріалі української та російської мов)» (Космеда, 2015); «Прагматика власної назви в еґо-тексті Т. Шевченка: особливості функціонування топонімів (до 155-річчя з часу написання письменийого

¹⁷ Див. напр., Józwickiewicz, P. (2016). Oficjalne nazwy ukraińskich i polskich grzybów jadalnych – klasyfikacja znaczeniowa. *Roczniki humanistyczne*, 64 (7), 201–217; Józwickiewicz, P. (2016a). Назви неїстівних і отруйних грибів в українській та польській мовах – семантичний аналіз. *Лінгвістичні студії*, 31, 31–38; Józwickiewicz, P. (2019). O pewnych procesach słowotwórczych w obrębie ukraińskich oficjalnych nazw grzybów makroskopijnych. *Studia Ukrainica Posnaniensia*, 7, 119–128.

“Щоденника”» (Космеда, 2012); «Прагматика власної назви в поетичному тексті Д. Павличка: образ-концепт *Львів*» (Космеда, 2009); «Антропонімікон мешканців Познані (Республіка Польща): український слід» (Космеда, 2021) /у співавторстві/. Проблеми антропонімії, зокрема польсько-українського прикордоння, вивчає також М. Абузарова («Явище синонімії в українській ономастичній термінології» (Abuzarowa, 2016); «Wpływy Wschodniosłowiańskie w zakresie fonetyki i zapożyczenia w polskiej antroponomii mieszkańców pogranicza polsko-ukraińskiego z końca XVIII – początku XIX wieku» [«Східнослов'янські впливи у сфері фонетики й запозичення в польській антропонімії мешканців польсько-українського прикордоння з кінця XVIII – початку XIX ст.»] (Abuzarowa, 2015); «Християнські чоловічі імена у твірних основах польських прізвищ дрогобичан кінця XVIII – поч. XIX ст.» (Abuzarova, 2014). Антропономастичні дослідження продовжує також докторантка Т. Космеда Д. Янчура, наукові зацікавлення якої торкаються функціонування антропонімів і їх похідних у мові сучасної української газети.

Польсько-українські оніми в полі зору й сучасних молодих дослідників, серед яких представниця Варшавського університету Е. Вольніч-Павловська, авторка монографії «Osiemnastowieczne imiennictwo ukraińskie w dawnym województwie ruskim» [укр. «Українські найменування XVIII ст. в давньому руському воєводстві»] (Wolnicz-Pawłowska, 1978) та «Antroponomia polska na Kresach południowo-wschodnich (XV–XIX w.)» [укр. «Польська антропонімія південно-східних регіонів»] (у співавторстві з В. Шуловською) (Wolnicz-Pawłowska, & Szulowska, 1998). Наукові розвідки Т. Плускоти з Університету Казімежа Великого в Бидгощі торкаються історичних імен, див., «Dwuczłonowe imiona słowiańskie w nazwach miejscowych Ukrainy i pogranicza polsko-ukraińskiego w XIX w.: (na podstawie Atlasu historycznego ziem ruskich Rzeczypospolitej A. Jabłonowskiego)» [укр. «Подвійні слов'янські імена в місцевих назвах України й польсько-українського прикордоння в XIX ст.: (на основі аналізу історичного атласу руських земель Речі Посполитої А. Яблоновського)»] (Pluskota, 2013a), «Wybrane imiona polskie w toponimii ziem ruskich Rzeczypospolitej od XVI do XIX wieku w ujęciu kartograficznym» [«Вибрані польські імена в топонімії руських земель Речі Посполитої від XVI до XIX ст. в картографічному аспекті»] (Pluskota, 2013b). Історична ономастика також у сфері

зацікавленень професора Католицького університету В. Макарського, порівн.: «Nazwy miejscowości dawnej ziemi przemyskiej» [укр. «Назви населених пунктів давньої перемишльської землі»] (Makarski, 1999), «Z metodologii badań toponomastycznych. W poszukiwaniu staroruskich nazw miejscowości na terenie dzisiejszej Zamojszczyzny» [укр. «З методології топономастичних досліджень. У пошуку староруських назв населених пунктів на території сьогодношньої Замойщини»] (Makarski, 2014), «Antroponimnia w rodach szlachty bełskiej w XV wieku» [укр. «Антропонімія родів белзької шляхти в XV ст.»] (Makarski, 2006). В. Шуловська вивчає антропонімію прикордоння, див., напр., «Antroponimia polska na Kresach południowo-wschodnich» [укр. «Польська антропонімія в південно-східних регіонах»] (Szulowska, 1998), «Imienictwo dawnej ziemi halickiej i lwowskiej» [укр. «Власні назви давніх галицької і львівської земель»] (Szulowska, 1992) та ін.

Висновки

Отже, у статті аспектуально репрезентовано науково-дослідницьку діяльність польських чи українсько-польських учених-ономастів, предметом вивчення яких стала виключно або зокрема українська пропріативна лексика, зокрема й у зіставному аспекті, які, відповідно, об'єднані спільним місцем роботи, тобто належать до наукових шкіл закладів вищої освіти Польщі, у яких функціює україністика. Проаналізований матеріал показує, що дослідження польських науковців у межах українських пропріативів торкаються насамперед особових і географічних назв польсько-українського прикордоння.

Сьогодні в Люблінському ономастичному осередку вивчають передусім історичну антропонімію (М. Койдер, М. Олейнік). У Католицькому університеті досліджують топонімію прикордоння (М. Копер). Варшавський університет репрезентований ґрунтовними працями І. Митнік, у яких глибоко й всебічно схарактеризовано антропонімію польсько-українського помезів'я. Ономастичні дослідження Вроцлавського університету репрезентує, головнo, О. Белей, у полі зацікавлення якого насамперед українська ергонімія. Ономастику Ягеллонського університету передусім представляє М. Редьква, висвітлюючи питання казкової антропонімії. У Познанському університеті ім. Адама Міцкевича серед зацікавлень ономастів-україністів – сучасна (Т. Космеда, Д. Янчура) й історична антропонімія (М. Абузарова).

Значущість онімів як матеріалу для вивчення історії і сучасності, можливості отримання багатогранної інформації спонукають мовознавців до вивчення пропріативної лексики. Зацікавлення польських ономастів українськими власними назвами призвело до актуалізації багатоаспектної проблематики, зокрема й у порівняльно-зіставному ракурсі, з'ясування питань українсько-польських взаємовпливів. Українські ономастичні школи в Польщі розвиваються, тому вважаємо необхідним популяризацію результатів досліджень польських науковців, створення й систематичне оновлення відповідних бібліографічних покажчиків, що є перспективою цієї студії.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Белей, О.** (1999). *Сучасна українська ергонімія: власні назви підприємств Закарпаття*. Ужгород: Вид-во Ужгор. держ. ун-ту.
2. **Белей, О.** (2000). Сучасна українська ергонімія (на матеріалі власних назв підприємств Закарпатської області. (Автореф. дис. ... канд. філол. наук). Львів: Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка.
3. **Белей, О.** (2007). *Трансформація українського ономастичного періоду на загальнослов'янському тлі*. Wrocław: Wyd-wo Un-tu Wrocławskiego.
4. **Космеда, Т.** (2009). Прагматика власної назви у поетичному тексті Д. Павличка: образоконцепт Львів. *Наук. вісн. Чернів. ун-ту*. Серія «Слов'янська філологія», 475–477, 428–432.
5. **Космеда, Т.** (20176). Функційне навантаження наукової мовознавчої школи в сучасному просторі університетської системи. *Лінгвістичні студії*, 34, 176–183.
6. **Космеда, Т. А.** (2012). Прагматика власної назви в его-тексті Т. Шевченка. Особливості функціонування топонімів (до 155-річчя з часу написання письменийського „щоденника”. *Восточноукраинский лингвистический сборник*, 14, 68–82.
7. **Космеда, Т. А.** (2015). Метафора сучасної публіцистики: актуалізація антропонімів (на матеріалі української та російської мов). *Наук. вісн. Дрогоб. держ. пед. ун-ту імені Івана Франка*. Серія «Філологічні науки (мовознавство)», 3, 116–122.
8. **Космеда, Т., & Янчура, Д.** (2021). Антропонімікон мешканців Познані (Республіка Польща): український слід. *Лінгвістичні дослідження*, 55, 22–32.
9. **Редьква, М.** (2004). Особливості відтворення семантики та внутрішньої форми онімів української народної казки в англomовному перекладі. *Наук. зап. Терноп. пед. ун-ту*. Серія «Мовознавство», 2 (12), 158–166.
10. **Редьква, М.** (2011). Семантико-функціональне значення казкових антропонімів (на прикладі варіантів називання Телесика в українській народній чарівній казці). *Наук. зап. Кіровогр. держ. пед. ун-ту імені Володимира Винниченка*. Серія «Філологічні науки (мовознавство)», 95, 336–340.
11. **Редьква, М.** (2014). Жіночі особові найменування у текстах українських народних казок. *Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту*. Серія «Мовознавства», 2 (24), 221–226.
12. **Торчинський, М. М.** (2019). Територіальна диференціація ономастичних студій в Україні. *Наук. часопис Східно-под. лінгвокраєзн. центру*, 8, 62–70.
13. **Abuzarova, M.** (2014). Християнські чоловічі імена у твірних основах польських прізвищ дрогобичан кінця XVIII – поч. XIX ст. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 3, 80–101.
14. **Abuzarowa, M.** (2015). Wpływy Wschodniosłowiańskie w zakresie fonetyki i zapożyczenia w polskiej antroponimii mieszkańców

pogranicza polsko-ukraińskiego z końca XVIII – początku XIX wieku. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 4, 106–114. 15. **Abuzarowa, M.** (2016). Явище синонімії в українській ономастичній термінології. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 5, 35–44. 16. **Buczyński, M.** (1989). Interferencje językowe na przykładzie asymilacji nazw osobowych Ormian zamojskich w XVII wieku. *Interferencje językowe na różnych obszarach Słowiańszczyzny: księga referatów Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej w Lublinie, Chełmie i Zamościu 22–25 września 1987* (s. 69–86). Lublin: UMCS. 17. **Buczyński, M.** (1993). Ormiańskie nazwiska w Zamościu na tle kulturowej i językowej tradycji regionu. *Systemy onomastyczne w słowiańskich gwarach mieszanych i przejściowych: księga referatów Międzynarodowej Slawistycznej Konferencji Naukowej w Lublinie 20–23 listopada 1991 r.* (s. 83–84). Lublin: UMCS. 18. **Czyżewski, F.** (2006). Uwagi o antroponimii pogranicza polsko-ukraińskiego. *Spotkania polsko-ukraińskie: język – kultura – literatura* (8–10 czerwca 2006, Chełm) (s. 171–191). Chełm: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa. 19. **Czyżewski, F.** (2010). Formuły identyfikacyjne ludności południowego Podlasia (na podstawie inskrypcji nagrobnych pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego). *W święci nazw: księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Czesławowi Kosyłowi.* (s. 79–89). Lublin: UMCS. 20. **Hrabec, S.** (1950). *Nazwy geograficzne Huculszczyzny*. Kraków: Nakładem Polskiej Akademii Umiejętności. 21. **Janów, J.** (2001). *Słownik huculski*. Kraków: Wyd-wo Naukowe DWN. 22. **Jurkowski, M.** (1971). *Ukraińska terminologia hydrograficzna*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. 23. **Kawęcka, M.** (2014). „Obcy” na pograniczu, czyli o nieoficjalnych nazwach osobowych na terenach pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego. *Egeria*, 1 (17), 36–38. 24. **Kawęcka, M.** (2019). Granice na pograniczu, czyli o przezwiskach kolektywno-regionalnych na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim. *Konstrukcje i destrukcje tożsamości. Granice stare i nowe.* (T. 5). (s. 125–134). Warszawa: ISPAN. 25. **Kojder, M.** (2005). *Antroponimia historyczna mieszkańców starostwa hrubieszowskiego w XVII–XVIII wieku*. Lublin: UMCS. 26. **Kojder, M.** (2016a). Nazwiska motywowane imionami chrześcijańskimi w inskrypcjach nagrobnych na cmentarzu w Chełmie. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 5, 164–179. 27. **Kojder, M.** (2016b). Nazwiska patronimiczne z formantem -owicz/-ewicz w inskrypcjach nagrobnych na wybranych cmentarzach wschodniej Lubelszczyzny. *Studia Wschodniosłowiańskie*, 16, 243–252. 28. **Kojder, M.** (2018). Jeszcze o Stumetrówkach jako nieoficjalnych nazwach miejskich na Białorusi, w Rosji i na Ukrainie. *Studia Interkulturowe Europy Środkowo-Wschodniej*, 11, 200–215. 29. **Kojder, M.** (2019). *Antroponimia historyczna wiernych chełmskiej diecezji grecko-unickiej (1662–1810)*. Lublin: UMCS. 30. **Kojder, M., & Olejnik, M.** (2016). Wpływ zmian politycznych na nazewnictwo miejskie na Ukrainie. *Slavica: Annales Instituti Slavici Universitatis Debreceniensis*, 45, 56–63. 31. **Kojder, M., & Olejnik, M.** (2017a). Najnowsze zmiany w urbanonimii Kijowa (lata 2014–2016). *Studia Wschodniosłowiańskie*, 17, 207–218. 32. **Kojder, M., & Olejnik, M.** (2017b). *Onomastyka na pograniczach językowo-kulturowych*. Lublin: UMCS. 33. **Koper, M.** (2020). Wybrane zagadnienia z języka, historii i kultury regionu w świetle nazewnictwa geograficznego południowo-wschodniej Polski. *Prace językoznawcze*, 4 (22), 73–84. 34. **Koper, M.** (2021). Powiat tomaszowski w pejzażu toponimicznym pogranicza polsko-ukraińskiego. Lublin: Wyd-wo KUL. 35. **Kosyl, Cz.** (1993). Nazwa miejscowa Horodzież na tle innych toponimów. *Onomastica*, 38, 63–71. 36. **Łesiów, M.** (2000). Z antroponimii poetyckiej Józefa Łobodowskiego. *Józef Łobodowski – rzecznik dialogu polsko-ukraińskiego* (s. 31–45). Lublin: UMCS. 37. **Łesiów, M.** (2008). Pochodzenie i historia nazw własnych Ukrainy oraz jej

części. *Wokół problemów historii: studia o kulturze i literaturach wschodniosłowiańskich* (s. 281–296). Lublin: Tow-wo Naukowe Katolickiego Un-tu Lubelskiego Jana Pawła II.

38. **Łesiów, M.** (2009). Z antroponomimii poetyckiej Józefa Bohdana Zaleskiego. *Słowo i metoda: księga dedykowana profesorowi Jerzemu Świąchowi* (s. 537–556). Lublin: UMCS.

39. **Makarski, W.** (1999). *Nazwy miejscowości dawnej ziemi przemyskiej*. Lublin: Wyd-wo KUL.

40. **Makarski, W.** (2006). Antroponomimnia w rodach szlachty bełskiej w XV wieku. *Spotkania polsko-ukraińskie. Język – kultura – literatura* (s. 151–169). Chełm: PWSZ.

41. **Makarski, W.** (2014). Z metodologii badań toponomastycznych. W poszukiwaniu staroruskich nazw miejscowości na terenie dzisiejszej Zamojszczyzny. *Roczniki Humanistyczne*, 62 (6), 85–100.

42. **Mytnik, I.** (2010). *Antroponomimnia Wołynia w XVI–XVIII w.* Warszawa: KU UW.

43. **Mytnik, I.** (2017a). *Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII w.* Warszawa: KU UW.

44. **Mytnik, I.** (2017b). *Słownik historyczno-etymologiczny ziemi chełmskiej XVI–XVII wieku*. Warszawa: KU UW.

45. **Olejnik, M.** (2003a). Nazwy terenowe gminy Wola Uhruska. *Gmina Wola Uhruska na tle Euroregionu Bug: język i kultura*. Wola Uhruska: Urząd Gminy.

46. **Olejnik, M.** (2003b). Pogranicze polsko-ukraińskie na przykładzie hydronimii gminy Stary Brus. *Treści i mechanizmy przenikania kultur na pograniczu polsko-ukraińskim*. Ryki: Wyższa Szkoła Umiejętności Pedagogicznych i Zarządzania.

47. **Olejnik, M.** (2006). *Polska i ukraińska mikrotoponimnia powiatu włodawskiego*. Lublin: UMCS.

48. **Olejnik, M.** (2019). *Antroponomimnia starostwa grabowieckiego (XVI–XVIII w.)*. Lublin: UMCS.

49. **Pluskota, T.** (2013a). Dwuczłonowe imiona słowiańskie w nazwach miejscowych Ukrainy i pogranicza polsko-ukraińskiego w XIX w.: (na podstawie Atlasu historycznego ziem ruskich Rzeczypospolitej A. Jabłonowskiego). *Dialog kultur: języki wschodniosłowiańskie w kontakcie z polszczyzną i innymi językami europejskimi* (s. 249–263). Bydgoszcz: Wyd-wo Un-tu Kazimierza Wielkiego.

50. **Pluskota, T.** (2013b). Wybrane imiona polskie w toponimii ziem ruskich Rzeczypospolitej od XVI do XIX wieku w ujęciu kartograficznym. *Niejedno ma imię...: prace onomastyczne i dialektologiczne dedykowane Profesorowi Ewie Wolnicz-Pawłowskiej* (s. 301–313). Warszawa: Wyd-wo Un-tu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

51. **Rieger, J.** (1994). Niektóre problemy toponimii Ukrainy w XVI w. *Onomastica*, 39, 117–129.

52. **Rieger, J.** (1995). *Słownictwo i nazewnictwo łemkowskie*. Warszawa: Semper.

53. **Rieger, J.** (1997). Dawna strefa graniczna językowo-etniczna polsko-ukraińska w okolicach Sanoka i Przemyśla w świetle antroponomimii. *Slavia Orientalis*, 2 (46), 193–210.

54. **Rieger, J.** (2004). Imiona i nazwiska w Wójtowcach i Zielonej koło Wołoczysk. *Studia nad polszczyzną kresową*, 11, 343–362.

55. **Rospond, S.** (1976). *Mówią nazwy*. Warszawa: WSIP.

56. **Rudnicki, J.** (1939). *Nazwy geograficzne Bojkowszczyzny*. Lwów: Kasa im. Rektora J. Mianowskiego Instytut Popierania Polskiej Twórczości Naukowej.

57. **Rzetelska-Feleszko, E., Cieślakowa, A., & Duma, J.** (2002). *Słowiańska onomastyka: encyklopedia*. Warszawa – Kraków: Tow-wo Nauk.

58. **Smoczyński, P.** (1961). O derywacji fleksyjnej w słowiańskiej onomastyce. Zarys problematyki. *Prace onomastyczne* 5. I Międzynarodowa Słowistyczna Konferencja Onomastyczna: księga referatów (s. 147–160). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

59. **Smoczyński, P.** (1963). *Słowiańskie imiona pospolite i własne z podstawowym -ch w części sufiksalfnej*. Łódź: Łódzkie Tow-wo Nauk.

60. **Smoczyński, P.** (1968). Polskie nazwiska patronimiczne. *Z polskich studiów sławistycznych*, III, 245–256.

61. **Spotkania onomastyczne** „Badania onomastyki pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego”. Dostęp: <http://ukraina.uw.edu.pl/sites/default/files/aktualnosci/pliki/SPOTKANIA%20ONOMASTYCZNE.pdf>.

62. **Stieber, Z.** (1948). *Toponomastyka łemkowszczyzny*. (T. 1). Łódź:

Łódzkie Tow-wo Nauk. 63. **Stieber, Z.** (1949). *Toponomastyka Łemkowszczyzny*. (T. 2). Łódź: Łódzkie Tow-wo Nauk. 64. **Szulowska, W.** (1992). *Imiennictwo dawnej ziemi halickiej i lwowskiej*. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy. 65. **Szulowska, W.** (1998). *Antroponimia polska na Kresach południowo-wschodnich*. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy. 66. **Umińska-Tytoń, E.** (1999). Z przeszłości polonistycznego językoznawstwa w Uniwersytecie Łódzkim. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica*, 38, 105–141. 67. **Warchoń, S.** (1993). Systemy zoonimiczne w gwarach mieszanych i przejściowych wschodniej Lubelszczyzny. *Systemy onomastyczne w słowiańskich gwarach mieszanych i przejściowych*. Księga referatów Międzynarodowej Slawistycznej Konferencji Naukowej w Lublinie 20–23 listopada 1991 (s. 319–362). Lublin: UMCS. 68. **Warchoń, S.** (2007). *Słownik etymologiczno-motywacyjny słowiańskiej zoonimii ludowej*. (T. 1–5). Lublin: UMCS. 69. **Wolnicz-Pawłowska, E.** (1978). *Osiemnastowieczne imiennictwo ukraińskie w dawnym województwie ruskim*. Warszawa: Ossolineum. 70. **Wolnicz-Pawłowska, E., & Szulowska, W.** (1998). *Antroponimia polska na Kresach południowo-wschodnich (XV–XIX w.)*. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy.

REFERENCES

1. **Beley, O. O.** (1999). *Suchasna ukraińska erhonimii: vlasni nazvy pidpriemstv Zakarpattia* [Modern Ukrainian ergonyms: proper names of Zakarpattia enterprises]. Uzhhorod: Vyd-vo Uzhhor. derzh. un-tu [in Ukrainian]. 2. **Beley, O.** (2000). Suchasna ukraińska erhonimii (na materialii vlasnykh nazv pidpriemstv Zakarpatskoi oblasti [Modern Ukrainian ergonyms: proper names of enterprises in Zakharapattia]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Lviv: Lviv. nats. un-t im. Ivana Franka [in Ukrainian]. 3. **Beley, O.** (2007). *Transformatsiia ukraińskoho onomastykonu posttotalitarnoho periodu na zahalnoslovianskomu tli* [Transformation of the Ukrainian Onomasticon in the post-totalitarian period in a Slavic context]. Wrocław: Wyd-wo Un-tu Wrocławskiego [in Ukrainian]. 4. **Kosmeda, T.** (2009). Prahmatyka vlasnoi nazwy u poetychnomu teksti D. Pavlychka: obrazokontsept Lviv [Pragmatics of personal name in the poetic text written by D. Pavlychko: figurative concept Lviv]. *Nauk. visn. Cherniv. un-tu. Serii «Slovianska filohiiia» – Scientific Bulletin of Chernivtsi University. Slavic Philology Series*, 475–477, 428–432 [in Ukrainian]. 5. **Kosmeda, T.** (2017b). Funktsiine navantazhennia naukovoï movoznavchoï shkoly v suchasnomu prostori universytetskoï systemy [The functional load of a linguistic research school in the modern university system]. *Linhvistychni studii – Linguistic studies*, 34, 176–183 [in Ukrainian]. 6. **Kosmeda, T. A.** (2012). Prahmatyka vlasnoi nazvy v ego-tekstii T. Shevchenka. Osoblyvosti funktsionuvannia toponimiv (do 155-richchia z chasu napysannia pysmennytskoho “shchodennyya”) [Pragmatics of personal name in ego-texts written by T. Shevchenko: peculiarities of functioning of toponyms (dedicated to the 155th anniversary of the writer's diary)]. *Vostochnoukraynskyi lingvisticheskii zbornik – Eastern Ukrainian Linguistic Collection*, 14, 68–82 [in Ukrainian]. 7. **Kosmeda, T. A.** (2015). Metafora suchasnoi publitsystyky: aktualizatsiia antroponimiv (na materialii ukraińskoi ta rosiiskoi mov [Metaphor of contemporary publicist discourse: actualization of anthroponyms]. *Nauk. visn. Drohob. derzh. ped. un-tu imeni Ivana Franka. Serii «Filohichni nauky (movoznavstvo)» – Scientific Bulletin of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University. Philological Sciences (Linguistics) Series*, 3, 116–122 [in Ukrainian]. 8. **Kosmeda, T., & Yanchura, D.** (2021). Antroponimikon meshkantsiv Poznani (Respublika Polshcha): ukraińskiy slid [Anthroponymicon of the

Inhabitants of Poznan (Republic of Poland): Ukrainian trace]. *Linhvistychni doslidzhennia – Linguistic research*, 55, 22–32 [in Ukrainian]. 9. **Redkva, M.** (2004). Osoblyvosti vidtvorennia smnatyky ta vnutrishnoi formy onimiv ukrainskoi narodnoi kazky v anhlomovnomu perekładi [Peculiarities of reproduction of semantics and internal form of onyms at Ukrainian folk tale in English translation]. *Nauk. zap. Ternop. ped. un-tu. Seriiia movoznavstvo – Scientific notes of Ternopil Pedagogical University. Linguistics Series*, 2 (12), 158–166 [in Ukrainian]. 10. **Redkva, M.** (2011). Semantyko-funktsionalne znachennia kazkovykh antroponimiv (na prykladi variantiv nazyvannia Telesyky v ukrainskii narodnii charivnii kaztsi) [Semantic and functional significance of anthroponyms in folk tales (on the example of the names of Telesyk in the Ukrainian folk magic tale)]. *Nauk. zap. Kirovohr. derzh. ped. un-tu imeni Volodymyra Vynnychenka. Seriiia filolohichni nauky (movoznavstvo) – Scientific notes of Volodymyr Vynnychenko Kirovohrad State Pedagogical University. Philological Sciences (Linguistics) Series*, 95, 336–340 [in Ukrainian]. 11. **Redkva, M.** (2014). Zhinochi osobovi naimenuvannia u tekstakh ukrainskykh narodnykh kazok [Women's personal names in the texts of Ukrainian folk tales]. *Nauk. zap. Ternop. nats. ped. un-tu. Seriiia Movoznavstvo – Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University. Linguistics Series*, 2 (24), 221–226 [in Ukrainian]. 12. **Torchynskyi, M. M.** (2019). Terytorialna dyferentsiatsia onomastychnykh studii v Ukraini [Territorial differentiation of onomastic research in Ukraine]. *Nauk. chasopys Skhidnopod. linhvokraiezn. tsentru – Scientific journal of the East Podolsk Linguistics Center*, 8, 62–70 [in Ukrainian]. 13. **Abuzarova, M.** (2014). Khrystyianski cholovichy imena u tvirnykh osnovakh polskykh pryzvyshch drohobychan kintsia XVIII – poch. XIX st. [Christian male names in the creating stems of Polish surnames of Drohobychans of the late XVIII – early XIX centuries]. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 3, 80–101 [in Ukrainian]. 14. **Abuzarowa, M.** (2015). Wpływy Wschodniosłowiańskie w zakresie fonetyki i zapożyczenia w polskiej antroponimii mieszkańców pogranicza polsko-ukraińskiego z końca XVIII – początku XIX wieku [Eastern Slavic influences in the field of phonetics and borrowing in Polish anthroponymy of the inhabitants of the Polish-Ukrainian borderland from the end of 18th – early 19th century]. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 4, 106–114 [in Polish]. 15. **Abuzarowa, M.** (2016). Yavyshech synonimii v ukrainskii onomastychnii terminolohii [The phenomenon of synonymy in Ukrainian onomastic terminology]. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 5, 35–44 [in Ukrainian]. 16. **Buczyński, M.** (1989). Interferencje językowe na przykładzie asymilacji nazw osobowych Ormian zamojskich w XVII wieku [Language interferences on the example of assimilation of the personal names of the Zamoian Armenians in the 17th century]. *Interferencje językowe na różnych obszarach Słowiańszczyzny: księga referatów Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej w Lublinie, Chełmie I Zamościu 22–25 września 1987* (pp. 69–86). Lublin: UMCS [in Polish]. 17. **Buczyński, M.** (1993). Ormiańskie nazwiska w Zamościu na tle kulturowej i językowej tradycji regionu [Armenian surnames in Zamosc against the cultural and linguistic tradition of the region]. *Systemy onomastyczne w słowiańskich gwarach mieszanych i przejściowych: księga referatów Międzynarodowej Sławistycznej Konferencji Naukowej w Lublinie 20–23 listopada 1991 r.* (pp. 83–84). Lublin: UMCS [in Polish]. 18. **Czyżewski, F.** (2006). Uwagi o antroponimii pogranicza polsko-ukraińskiego [Comments about anthroponymy of the Polish-Ukrainian borderland]. *Spotkania polsko-ukraińskie: język – kultura – literatura* (8–10 czerwca 2006, Chełm) (pp. 171–191). Chełm: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa [in Polish]. 19. **Czyżewski, F.** (2010). Formuły identyfikacyjne ludności południowego Podlasia (na podstawie inskrypcji

nagrobnych pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego) [Identification formulas of the population of southern Podlasie (based on tombstone inscriptions of the Polish – East Slavic border]. *W świecie nazw: księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Czesławowi Kosylowi* (pp. 79–89). Lublin: UMCS [in Polish]. 20. **Hrabec, S.** (1950). *Nazwy geograficzne Huculszczyzny* [Geographical names of the Hutsul region]. Kraków: Nakładem Polskiej Akademii Umiejetności [in Polish]. 21. **Janów, J.** (2001). *Słownik huculski* [Hucul Dictionary]. Kraków: Wyd-wo Nauk. DWN [in Polish]. 22. **Jurkowski, M.** (1971). *Ukraińska terminologia hydrograficzna* [Ukrainian hydrographic terminology]. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich [in Polish]. 23. **Kawęcka, M.** (2014). „Obcy” na pograniczu, czyli o nieoficjalnych nazwach osobowych na terenach pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego [„Strangers” on the borderland, i.e. unofficial personal names in the territories of the Polish – East Slavic border]. *Egeria*, 1 (17), 36–38 [in Polish]. 24. **Kawęcka, M.** (2019). Granice na pograniczu, czyli o przezwiskach kolektywno-regionalnych na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim [The borders on the borderland, i.e. collective-regional nicknames on the Polish – Eastern Slavic borderland]. *Konstrukcje i destrukcje tożsamości. Granice stare i nowe*. (Vol. 5). (pp. 125–134). Warszawa: ISPAN [in Polish]. 25. **Kojder, M.** (2005). *Antroponimia historyczna mieszkańców starostwa hrubieszowskiego w XVII – XVIII wieku* [Historical anthroponymy of the inhabitants of Hrubieszów Starosty in the 17th and 18th centuries]. Lublin: UMCS [in Polish]. 26. **Kojder, M.** (2016). Nazwiska motywowane imionami chrześcijańskimi w inskrypcjach nagrobnych na cmentarzu w Chełmie [Surnames motivated by christian names in tombstone inscriptions in the cemetery in Chelm]. *Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, 5, 164–179 [in Polish]. 27. **Kojder, M.** (2016a). Nazwiska patronimiczne z formantem -owicz/-ewicz w inskrypcjach nagrobnych na wybranych cmentarzach wschodniej Lubelszczyzny [Patronymic surnames with suffix -owicz/-ewicz in tombstone inscriptions of selected cemeteries on the east of Lublin region]. *Studia Wschodniosłowiańskie*, 16, 243–252 [in Polish]. 28. **Kojder, M.** (2018). Jeszcze o Stumetrówkach jako nieoficjalnych nazwach miejskich na Białorusi, w Rosji i na Ukrainie [More about Stumetrówka as unofficial city names in Belarus, Russia and Ukraine]. *Studia Interkulturowe Europy Środkowo-Wschodniej*, 11, 200–215 [in Polish]. 29. **Kojder, M.** (2019). *Antroponimia historyczna wiernych chełmskiej diecezji grecko-unickiej (1662–1810)* [Historical anthroponymy of the believers of Greek-Roman Catholic Diocese of Chelm (1662–1810)]. Lublin: UMCS [in Polish]. 30. **Kojder, M., & Olejnik, M.** (2016). Wpływ zmian politycznych na nazewnictwo miejskie na Ukrainie [The impact of political changes on urban nomenclature in Ukraine]. *Slavica: Annales Instituti Slavici Universitatis Debreceniensis*, 45, 56–63 [in Polish]. 31. **Kojder, M., & Olejnik, M.** (2017). Najnowsze zmiany w urbanonimii Kijowa (lata 2014–2016) [The latest changes in urbanonymy of Kiev]. *Studia Wschodniosłowiańskie*, 17, 207–218 [in Polish]. 32. **Kojder, M., & Olejnik, M.** (2017a). *Onomastyka na pograniczach językowo-kulturowych* [Onomastics on the linguistic and cultural borderlands]. Lublin: UMCS [in Polish]. 33. **Koper, M.** (2020). Wybrane zagadnienia z języka, historii i kultury regionu w świetle nazewnictwa geograficznego południowo-wschodniej Polski [Selected issues of the language, history and culture of south-eastern Poland in the light of geographical onomastics of the region]. *Prace językoznawcze*, 4 (22), 73–84 [in Polish]. 34. **Koper, M.** (2021). *Powiat tomaszowski w pejzażu toponimicznym pogranicza polsko-ukraińskiego* [Tomaszów Powiat in the toponymic landscape of the Polish-Ukrainian border]. Lublin: Wyd-wo KUL [in Polish]. 35. **Kosmeda, T., & Janczura, D.** (2019). Irena Mytnik. Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku.

Warszawa: Sowa 2017, 320 s. [Irena Mytnik. Onomastics of the Chełm region in the 16th – 17th centuries. Warsaw: Sowa 2017, 320 pp.]. *Onomastica*, 63, 323–328 [in Polish]. 36. **Ko-syl, Cz.** (1993). Nazwa miejscowa Horodzież na tle innych toponimów [Local name Horodzież against the other toponyms]. *Onomastica*, 38, 63–71 [in Polish]. 37. **Łesiów, M.** (2000). Z antroponomimii poetyckiej Józefa Łobodowskiego [From the poetic anthroponymy of Józef Łobodowski]. *Józef Łobodowski – rzecznik dialogu polsko-ukraińskiego* (pp. 31–45). Lublin: UMCS [in Polish]. 38. **Łesiów, M.** (2008). Pochodzenie i historia nazw własnych Ukrainy oraz jej części [Origin and history of proper names of Ukraine and its parts]. *Wokół problemów historii: studia o kulturze i literaturach wschodniosłowiańskich* (pp. 281–296). Lublin: Tow-wo Nauk. Katolickiego Un-tu Lubelskiego Jana Pawła II [in Polish]. 39. **Łesiów, M.** (2009). Z antroponomimii poetyckiej Józefa Bohdana Zaleskiego [From the poetic anthroponymy of Józef Bohdan Zaleski]. *Słowo i metody: księga dedykowana profesorowi Jerzemu Świąchowi* (pp. 537–556). Lublin: UMCS [in Polish]. 40. **Makarski, W.** (1999). Nazwy miejscowości dawnej ziemi przemyskiej [Toponymical names in the former Przemysł province]. Lublin: Wyd-wo KUL [in Polish]. 41. **Makarski, W.** (2006). Antroponimnia w rodach szlachty bełskiej w XV wieku [Anthroponymy in the families of the Bełsk nobility in the 15th century]. *Spotkania polsko-ukraińskie. Język – kultura – literatura* (pp. 151–169). Chełm: PWSZ [in Polish]. 42. **Makarski, W.** (2014). Z metodologii badań toponomastycznych. W poszukiwaniu staroruskich nazw miejscowości na terenie dzisiejszej Zamojszczyzny [Selected issues in toponomastic research. In search of old ruthenian place names in the area of contemporary region of Zamość]. *Roczniki Humanistyczne*, 62 (6), 85–100 [in Polish]. 43. **Mytnik, I.** (2010). *Antroponimia Wołynia w XVI–XVIII w.* [Anthroponymy of Volynia in 16th–18th centuries]. Warszawa: KU UW [in Polish]. 44. **Mytnik, I.** (2017). *Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII w.* [Onomastics of the Chełm region in the 16th – 17th centuries]. Warszawa: KU UW. 45. **Mytnik, I.** (2017a). *Słownik historyczno-etymologiczny ziemi chełmskiej XVI–XVIII wieku* [Historical and etymological dictionary of the Chełm land in the 16th–17th centuries]. Warszawa: KU UW [in Polish]. 46. **Olejnik, M.** (2003). Nazwy terenowe gminy Wola Uhruska [Toponyms in Gmina of Wola Uhruska]. *Gmina Wola Uhruska na tle Euroregionu Bug: język i kultura*. Wola Uhruska: Urząd Gminy [in Polish]. 47. **Olejnik, M.** (2003a). Pogranicze polsko-ukraińskie na przykładzie hydronimii gminy Stary Brus [Polish-Ukrainian borderland on the example of the hydronymy of Gmina of Stary Brus]. *Treści i mechanizmy przenikania kultur na pograniczu polsko-ukraińskim*. Ryki: Wyższa Szkoła Umiejętności Pedagogicznych i Zarządzania [in Polish]. 48. **Olejnik, M.** (2006). *Polska i ukraińska mikrotoponimia powiatu włodawskiego* [Microtoponymy of the Włodawa county]. Lublin: UMCS [in Polish]. 49. **Olejnik, M.** (2019). *Antroponimia starostwa grabowieckiego (XVI–XVIII w.)* [Anthroponymy of Grabowiec district (16th–18th century)]. Lublin: UMCS [in Polish]. 50. **Pluskota, T.** (2013a). Dwuczłonowe imiona słowiańskie w nazwach miejscowych Ukrainy i pogranicza polsko-ukraińskiego w XIX w.: (na podstawie Atlasu historycznego ziem ruskich Rzeczypospolitej A. Jabłonowskiego) [Two-parts Slavic names in the local names of Ukrainia and the Polish-Ukrainian borderland in the 19th century (basen on Historical Atlas of the Ruthenian lands of Republic of Poland by A. Jabłonowski)]. *Dialog kultur: języki wschodniosłowiańskie w kontakcie z polszczyzną i innymi językami europejskimi* (pp. 249–263). Bydgoszcz: Wyd-wo Un-tu Kazimierza Wielkiego [in Polish]. 51. **Pluskota, T.** (2013b). Wybrane imiona polskie w toponimii ziem ruskich Rzeczypospolitej od XVI do XIX wieku w ujęciu kartograficznym [Selected Polish

names in toponymy of the Russian lands of the Republic of Poland from the 16th to the 19th century in cartographic terms]. *Niejedno ma imię...: prace onomastyczne i dialektologiczne dedykowane Profesorowi Ewie Wolnicz-Pawłowskiej*. (pp. 301–313). Warszawa: Wyd-wo Un-tu Kardynała Stefana Wyszyńskiego [in Polish]. 52. **Rieger, J.** (1994). Niektóre problemy toponimii Ukrainy w XVI w. [Some issues of the toponymy of Ukraine in the 16th century]. *Onomastica*, 39, 117–129 [in Polish]. 53. **Rieger, J.** (1995). *Słownictwo i nazewnictwo łemkowskie [Lemko vocabulary and nomenclature]*. Warszawa: Semper [in Polish]. 54. **Rieger, J.** (1997). Dawna strefa graniczna językowo-etniczna polsko-ukraińska w okolicach Sanoka i Przemyśla w świetle antroponomimii [Former Polish-Ukrainian linguistic and ethnic border area in the vicinity of Sanok and Przemyśl in athroponymy]. *Slavia Orientalis*, 2 (46), 193–210 [in Polish]. 55. **Rieger, J.** (2004). Imiona i nazwiska w Wójtowcach i Zielonej koło Wołoczysk [Names and surnames in Wójtowce and Zielona near Wołoczyska]. *Studia nad polszczyzną kresową*, 11, 343–362 [in Polish]. 56. **Rospond, S.** (1976). *Mówią nazwy [Names are speaking]*. Warszawa: WSIP [in Polish]. 57. **Rudnicki, J.** (1939). *Nazwy geograficzne Bojkowszczyzny [Geographical names of Bojkowszczyzna]*. Lwów: Kasa im. Rektora J. Mianowskiego In-t Popierania Polskiej Twórczości Naukowej [in Polish]. 58. **Rzetelska-Feleszko, E., Cieślukowa, A., & Duma, J.** (2002). *Słowiańska onomastyka: encyklopedia [Slavic Onomastics: an Encyclopedia]*. Warszawa – Kraków: Tow-wo Nauk. Warszawskie. 59. **Smoczyński, P.** (1961). O derywacji fleksyjnej w słowiańskiej onomastyce. Zarys problematyki [On flexive derivation in Slavic onomastics. An overview of research issues]. *Prace onomastyczne* 5. I Międzynarodowa Sławistyczna Konferencja Onomastyczna: księga referatów (pp. 147–160). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich [in Polish]. 60. **Smoczyński, P.** (1963). *Słowiańskie imiona pospolite i własne z podstawowym -ch- w części sufiksualnej [Slavic common and proper names with the basic -ch- in the suffix part]*. Łódź: Łódzkie Tow-wo Nauk. [in Polish]. 61. **Smoczyński, P.** (1968). Polskie nazwiska patronimiczne [Polish patronymic surnames]. *Z polskich studiów sławistycznych*, III, 245–256 [in Polish]. 62. **Spotkania onomastyczne** Badania onomastyki pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego [Studies on onomastics of the Polish-Eastern Slavic borderland]. Dostęp: <http://ukraina.uw.edu.pl/sites/default/files/aktualnosci/pliki/SPOTKANIA%20ONOMASTYCZNE.pdf>. 63. **Stieber, Z.** (1948). *Toponomastyka Łemkowszczyzny [Toponomastics of Łemkowszczyzna]*. (Vol. 1). Łódź: Łódzkie Tow-wo Nauk. [in Polish]. 64. **Stieber, Z.** (1949). *Toponomastyka Łemkowszczyzny [Toponomastics of Łemkowszczyzna]*. (Vol. 2). Łódź: Łódzkie Tow-wo Nauk. [in Polish]. 65. **Szulowska, W.** (1992). *Imiennictwo dawnej ziemi halickiej i lwowskiej [Anthroponymy of the former Halicz and Lwow regions]*. Warszawa: Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy [in Polish]. 66. **Umińska-Tytoń, E.** (1999). Z przeszłości polonistycznego językoznawstwa w Uniwersytecie Łódzkim [From the past of Polonistic linguistics at the University of Łódź]. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica*, 38, 105–141 [in Polish]. 67. **Warchoń, S.** (1993). Systemy zoonimiczne w gwarach mieszanych i przejściowych wschodniej Lubelszczyzny [Zoonimical systems in mixed and transitional dialects of the eastern Lublin region]. *Systemy onomastyczne w słowiańskich gwarach mieszanych i przejściowych: księga referatów Międzynarodowej Sławistycznej Konferencji Naukowej w Lublinie 20–23 listopada 1991* (pp. 319–362). Lublin: UMCS [in Polish]. 68. **Warchoń, S.** (2007). *Słownik etymologiczno-motywacyjny słowiańskiej zoonimii ludowej [Etymological and motivational dictionary of Slavic folk zoonymy]*. (Vol. 1–5). Lublin: UMCS [in Polish]. 69. **Wolnicz-Pawłowska, E.** (1978). *Osiemnastowieczne imiennictwo ukraińskie w dawnym*

województwie ruskim [Eighteenth-century Ukrainian names in the former Ruthenian voivodeship]. Warszawa: Ossolineum [in Polish]. 70. **Wolnicz-Pawłowska, E.**, & Szulowska, W. (1998). *Antroponimia polska na Kresach południowo-wschodnich (XV–XIX w.)* [Polish anthroponymy in the South-Eastern borderlands (15th–19th century)]. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy [in Polish].

Янчура Домініка – магістр, аспірант кафедри україністики Інституту російської й української філології, Університет імені Адама Міцкевича; ал. Niepodległości, 4, м. Познань, Польща, 61-874.

Tel.: +48 731 911 709

E-mail: dominikajanczura@interia.eu

<https://orcid.org/0000-0001-5634-7044>

Yanchura Dominika – Master Student, Postgraduate Student at the Department of Ukrainian Studies, Institute of Russian and Ukrainian Philology, Adam Mitskevych University; 4 Niepodległości Al., Poznań, 61-874, Poland.

Надійшла до редакції 18 травня 2022 року

CITATION

ДСТУ 8302:2015: Янчура Д. Українська ономастична школа в Польщі: аспектуальний огляд проблеми. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди*. Харків, 2022. Вип. 56. С. 318–338. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2022.56.24>

АРА: Янчура, Д. (2022). Українська ономастична школа в Польщі: аспектуальний огляд проблеми. *Лінгвістичні дослідження*, 56, 318–338. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2022.56.24>